

In de kamer

Dit zijn de symptomen die je waarschijnlijk bij het duiken zult krijgen als je je te diep waagt of het verkeerde gas in je fles hebt zitten. Het spreekt voor zich dat het onderwater geen goede ervaring is om maar niet te zeggen dat het gewoon gevaarlijk is. Gelukkig zitten we niet onderwater, maar in de veilige omgeving van de decompressiekamer van het Ullevål universiteitsziekenhuis in Oslo.

Veilige omgeving Ik heb nog nooit naar 60 meter gedoken, niet op lucht en niet op iets anders – en na deze ervaring zal ik dat ook niet proberen, behalve misschien met trimix. Voor degenen die een diepduiker willen worden in een tochtje naar een decompressiekamer zeker een waarschuwing. Als je lichaam het al zo slecht doet in een warme, veilige omgeving – hoe zul je dan met dingen omgaan als het koud en donker is, met slecht zicht, stroming en stress? Ik wil dat in ieder geval niet ondervinden. Voor degenen die de roep naar de diepte hebben gehoord organiseert de Oslo'se duikwinkel, Dykkersport, tripjes naar de decompressiekamer in het Ullevål universiteitsziekenhuis. Ik was verbaasd toen ik daar aankwam – de kamer was vol mensen en de kamer moest drie keer draaien om iedereen de diepte en de gevolgen van stikstofnarcose, hoge druk en lucht te laten ervaren.

Levensreddende behandeling

De decompressiekamer in Ullevål wordt bediend door de lokale brandweer en drie van hun rescue divers waren aanwezig om als “bediener” te werken – de persoon die verantwoordelijk is in de kamer wanneer die onder druk is. De kamer is in 1981 gebouwd en sindsdien worden er ongeveer 50 behandelingen per jaar uitgevoerd. Ongeveer de helft daarvan zijn verschillende soorten behandelingen van gewone patiënten en de rest zijn duikers die het een of andere ongeval hebben gehad – de “bends” of gewone decompressieziekte, DCZ. De meeste keren worden duikers uit voorzorg in de kamer geplaatst, maar soms is het ernstig en is de behandeling levensreddend of in iedere geval heel belangrijk om ernstige gevolgen van een ongeval te voorkomen.

Ladderzat

Onze “duik” in de kamer is gelukkig alleen maar opwindend en niemand hoeft zich zorgen te maken over DCZ. Er klinkt een luid gesis als er perslucht in de kamer wordt gepompt en de druk op de oren is plotseling en aanhoudend. Direct klaren wordt noodzakelijk! De kamerbediener neemt ons mee naar drie meter diepte om er zeker van te zijn dat de sinussen van iedereen OK zijn en klaar voor de duik – en dan zakken we naar 60 meter in slechts 2-3 minuten. Het voelt alsof we in een achtbaan zitten en de bovenkant van de baan steeds dichterbij komt in de wetenschap dat er aan de andere kant een afgrond is. Opwindend! Op weg naar beneden kun je de stikstofnarcose voelen opkomen, maar het is wanneer je op de bodem komt (zo gezegd) dat het effect van lucht en diepte je werkelijk raakt: Het is moeilijk lucht in te ademen die zeven keer dichter is dan aan het oppervlak – het voelt meer als een dunne vloeistof. Als je met je hand door de lucht zwaait voel je echt de dichtheid ervan! In het begin voel ik me redelijk goed, maar als ik mijn hoofd omdraai om naar de knaap naast me te kijken voelt het alsof alles om me heen blijft draaien. Ik ben duizelig, uit evenwicht en totaal niet meer in staat om na te denken. Ben ik blij dat ik niet in het water ben! De druk is ook van invloed op je stembanden en zodra je praat, klink je precies als Donald Duck. Het gelach verspreid zich in de kamer, met nog meer gelach tot gevolg want het klinkt gewoon volkomen belachelijk. Toch proberen we te praten over hoe we ons voelen – maar zelfs ernstige narcotische symptomen zoals gevoelloze vingers, duizeligheid en een voelbaar gebrek aan coördinatie gaat verloren in een waterval van cartoonesk gelach. We zijn helemaal van de kaart! Het feest gaat verder en het duurt niet lang voordat het klassieke Beatles nummer “Yellow submarine” door de kamer klinkt.

Als het serieus is

Als een duiker een ongeval heeft gehad en recompressie nodig heeft, is de diepte natuurlijk minder dan 60 meter. Een normale recompressiebehandeling vindt plaats op een diepte van 18 meter en duurt van enkele uren tot meerdere dagen herhaalde behandeling, afhankelijk van de situatie. De atmosfeer in de kamer wordt snel vochtig, dicht en heel warm en ik kan me alleen maar de stress voorstellen die een patiënt moet voelen bovenop deze onplezierige zaken.

Ik weet niet of ik doodsbang zou zijn of opgelucht als ik het was die in de kamer zat – misschien wel een beetje van allebei. Ik zou bang zijn voor de gevolgen van DCZ, maar opgelucht om onder behandeling te zijn en verzorgd te worden door ervaren professionals. In ieder geval is het niet een situatie waar ik me in wil bevinden – of die ik iemand anders zou toewensen. Ik zal dit zeker bij toekomstige duiken in gedachten houden, vooral als de duivel van de diepte me probeert naar beneden te lokken voor een bezoek aan zijn koninkrijk.

Langzame decompressie

Na ongeveer vijf minuten op de bodem neemt de bediener ons weer mee naar een diepte van 18 meter. We doen een opstijging met negen meter per minuut en de temperatuur gaat snel omlaag. Het vocht in de lucht condenseert in grote wolken en ieder oppervlak in de kamer is nat en druipt van het vocht. De lol is eraf en we betalen nu de prijs voor onze vijf minuten op diepte. We worden in verschillende stadia gedecomprimeerd op onze weg terug naar het oppervlak – 5 minuten op 18 meter, 5 minuten op 15 meter, 5 minuten op 12 meter. We wachten. De tijd verstrijkt langzaam en we beginnen ons weer normaal te voelen. Pas op een diepte van 12-15 meter gaat het restje van de grappige Donald Duck stem weg en ik ben blij dat we tijdens normale duiken niet veel praten – ik zou me gek gelachen hebben zodra we onder de 20 meter kwamen. De twee langste decompressiestops worden op 9 en 6 meter gemaakt. We doen een volle 10 minuten op iedere diepte en beide stops worden gemaakt met het ademen van zuivere zuurstof via BIBS (built-In Breathing System) maskers die aan het plafond hangen. Dit wordt niet gedaan om de decompressietijd korter te maken, maar om de veiligheid te vergroten.

Postduik buikpijn

Eindelijk is de decompressie voorbij en kunnen we uit de wat beperkte ruimte van de decompressiekamer strompelen. Onze buiken doen pijn maar dat komt gewoon van het harde lachen en heeft niets van doen met diepte of decompressie. Het was een leuke duik en een goede leerervaring. Ik hoop dat we hierna allemaal nog meer respect hebben gekregen voor diepte en lucht. Als ik het ziekenhuis uitloop, landt er een helikopter op het dak. Artsen en verpleegkundigen staan te wachten klaar om wat er ook maar gebeurd is, te behandelen. Dit is ernstig, dit is echt. Ik hoop alleen maar dat het geen duikongeval is.

Over de auteur:

Christian Skauge is een Scandinavische ex-kampioen onderwaterfotografie, winnaar van verschillende nationale en internationale fotowedstrijden. Hij heeft als redacteur van het Noorse duiktijdschrift Dykking gewerkt en zijn verhalen zijn over de hele wereld gepubliceerd.

Om meer van Christians foto's te zien: www.scubapixel.com.